

13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi : 1/592; C. Senatosu : 1/148)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 701'e 1 nci ek)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5066*

26 . 1 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 24 . 1 . 1973 tarihli 42 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı Y.
Başkanvekili
Fikret Turhangil

Not : Bu tasarı 17 . 1 . 1972 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 24 . 1 . 1973 tarihli 42 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 701'e 1 nci ek)

Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/148
Karar No. : 38*

2 . 2 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 24 Ocak 1973 tarihli 42 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 26 Ocak 1973 tarihli ve 5066 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 2 Şubat 1973 tarihli Birleşiminde Adalet Bakanı Fehmi Alpaslan ile Bakanlık temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, - cezalandırma - ve - cezaların infazı - müessesesinde, suçlunun - kişiliğine -, - ruh ve karakter yapısına -, - istidat ve yeteneklerine - uygun düşebilecek - terbiye -, - eğitim - ve -

ya - çalıştırma - yolları ile bir daha suç işlemesini önleyecek şekilde - ıslahının - ve - topluma yararlı bir unsur olarak iadesinin - sağlanması için infazın tedrici bir şekilde yumuşatılması ilkelerini benimsemiş bulunan ve çağımızın görüşlerini yansıtmakta olan 13 Temmuz 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı hakkındaki Kanunda, - uygulama sonuçları - değerlendirilip, - aksayan yönleri - müşahade olunan 2, 4, 5, 6, 9, 14, 18 ve 19 ncu maddeleri değiştirilmek ve bu kanuna bir ek madde ile iki geçici madde eklenmek suretiyle, günün ihtiyaçlarına uygun bir düzenlemenin gerçekleştirilmesini öngörmektedir.

İnfaz hukukumuzda, - yeni bir vechе ve düzen - getiren, Cezaların İnfazı hakkındaki Kanun, yürürlüğe girdiği tarihten günümüze sürdürülen uygulamasında - genellikle olumlu sonuçlar vermiş - olmakla beraber,

a) Bâzi hükümlerinin - müeyyideden yoksun olduğu - ve toplumumuzun da, - kanunun öngördüğü tedbirler yönünden gerekli örgütlerden mahrum - bulunduğu,

b) Para cezalarının tahsili usulü hakkında, getirilmiş bulunan yeni esasların, bu cezaların tahsilini güçleştirdiği ve - ödeme gücü olmayanlar yönünden bu tür cezaların tamamıyla etkisiz kaldığı - ve - ödeme gücüne sahip olanların da kendi insiyatifleri ile ödeme yükümlülüklerini yerine getirmeye yanaşmamaları - ve bu konuda da, kanunda öngörülen tedbirlerin de yetersiz bulunması sebebiyle para cezası hükümlüleri aleyhine, yine bu kanuna göre açılan binlerce davanın, özellikle büyük merkezlerde Asliye Mahkemelerini son derece mahmül hale soktuğu, tahsil güçlüğünün de binlerce infaz evrakının Cumhuriyet Savehliklerinde birikmesine yol açtığı, diğer taraftan para cezalarının - hapse tahvil edilememesi ilkesi - nin kısa süreli hürriyeti bağlayıcı ceza ile külliyetli miktarda para cezalarını gerektiren suçların artmasına sebep olduğu,

c) Diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümlerinin uygulanamayacağına dair geçici 4 ncu maddesi hükmünün

ı - Askerî yargı alanındaki uygulamada, - askerlik hizmeti icapları yönünden uygun düşmediği - ve - askerî disiplin işlemlerini olumsuz yönde etkilediği - ,

ii - Para cezalarında da, - para cezalarının sureti tahsiline ilişkin özel kanunlarda mevcut bâzi hükümleri kaldırmakla - çeşitli sakıncalar yarattığı,

Gerçekler arasında yer almış ve Adalet Bakanlığı temsilcileri tarafından Komisyonumuza arz edildiği üzere, sözü edilen kanunun işaret edilen - eksiklerinin ve boşluklarının - giderilebilmesi için ilgili hükümlerinde gerekli düzenlemelerin yapılması zorunlu bir nitelik kazanmıştır.

Bu zorunluluğun bir ifadesi olarak getirilen ve söz konusu kanunun,

a) İlgili hükümlerinin - müeyyide ile tevhiz edilmesini - sağlayıcı,

b) Para cezalarının tahsili usulünün yeniden düzenlenmesini temin edici ve bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi takdirinde - hürriyeti bağlayıcı cezaya tahvilini - sağlayıcı,

c) Diğer kanunların;

ı - Askerî yargıya ve askerî disipline taallük eden kanunların,

ii - Para cezalarının tahsiline ilişkin özel kanunların, bu kanuna aykırı hükümlerinin uygulanabilme biçimine açıklık getirilmesini sağlayıcı,

Tasarı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Komisyonumuzca, - aynen - yahut - değiştirilerek - kabul edilen maddeler ve bu maddelere ilişkin gerekçeler :

Madde 2. — Askerî suçlardan dolayı asker kişiler hakkında verilen ölüm cezalarının kurşuna dizilmek suretiyle infazını âmir bulunan 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 20 nci ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 245 nci maddeleri hükümlerinin saklı tutulması ve böylece askerî yargıda uzun zaman uygulanan, benimsenmiş olan bir askerî infaz usulünü devam ettirmek için maddeye son fıkra ilâve edilmiş ve madde yeniden redakte edilmiştir.

Millet Meclisi metni, esas itibarıyla Komisyonumuzca da benimsenmiş ancak, uygulamaya açıklık ve yeterlik getirilmek ve nihayet 18 yaşından küçükler hakkındaki infazlarını uygulama

ma gereklerine göre düzenlenmesi maksadıyla madde yeniden kaleme alınmıştır. Komisyonumuzca kabul edilen metnin, yürürlükteki hükme kıyasla getirdiği yenilikleri şöylece ifade etmek mümkündür.

Madde 4. — Madde metninde hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezalarının, cürüm veya kabahatten mütevellip olup olmadıklarının belirtilmesi amacıyla madde hükmüne (hafif) ve (ağır) ibareleri ilâve edilmiş, beher gün hapis veya hafif hapis karşılığı hesabı gereken miktarlar paranın bugünkü satınalma gücü nazara alınmak suretiyle artırılmış, hürriyeti bağlayıcı ceza yerine Devlet, belediye ve İktisadî Devlet Teşekküllerinde çalıştırmayı öngören ikinci bent hükmü uygulama olanağı bulunmadığı cihetle metinden çıkarılmış, taksirli cürümlerde hükmolunan hürriyeti bağlayıcı cezanın ancak para cezasına çevrilebileceği esası getirilmiş, müeyyideden yoksun olan diğer bent hükümler ilâve fıkra ile müeyyideye bağlanmış, rütbeli veya rütbesiz asker sıfatını taşıyan kimselere madde hükümlerinin uygulanması askerî hizmet icaplarına uygun düşmediği ve askerî disiplini zedeleyebilecek nitelikte bulunduğu cihetle yapılan düzenleme ile bu madde hükümlerinin, sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçlarında subaylar askerî memurlar ve assubaylar hakkında uygulanmaması sağlanmıştır.

Madde 5. — Tasarının genel gerekçesinde değinilmiş bulunan nedenlerle para cezasının tarif, tespit ve yerine getirilmesi esaslarına ilişkin 5 ne maddenin 5 ve müteakip fıkraları metinden çıkarılmış ve Türk Ceza Kanununun 19 neu maddedeki eski esaslara rücu edilmiştir. Tasarıdaki 5 ne maddenin 5 ve müteakip fıkraları Türk Ceza Kanununun sözü geçen maddesinin 2 ve müteakip fıkralarının tekrarıdır. «Ağır para cezası 10 liradan 25 bin liraya kadar tayin olunacak bir paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir. Nispî para cezalarının yukarı haddi yoktur.» şeklindeki tarif Ceza Kanununun söz konusu maddesinde ibka edilmiş; tasarıya aktarılan 19 neu madde hükümlerinde lüzumsuz görülen iki kayıt metinden çıkarılmış ve 3 lira yerine 10 liranın bir gün hapse bedel tutulması yolundaki Millet Meclisi metni esas itibarıyla Komisyonumuzca da benimsenmiş ancak, uygulamaya açıklık ve yeterlik getirebilmek maksadıyla maddenin altıncı fıkrası yeniden kaleme alınmıştır.

Madde 6. — Kanunun 6 ne maddesi tasarıya aynen alınmış ilâve edilen 2 ne fıkra ile suç işlendiği tarihte henüz 18 yaşını ikmal etmemiş küçükler ile 70 yaşına varmış ihtiyarların çarptırıldıkları hürriyeti bağlayıcı cezaların daha geniş imkânlar içerisinde ertelenebilmesini teminen yaş kademelerine göre cezaların ertelenme hadderi yükseltilmiş ve son fıkra ile de askerî yargı alanında ertelemeye ilişkin bâzı hükümler saklı tutulmak istenmiştir.

Madde 9. — Genellikle 6 ayı geçmeyen kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların infazına müsait birer müesseseler olarak kurulmuş bulunan askerî cezaevlerinin sınıflandırılmasına ve burarlarda cezası infaz olunanların ayrıca müşahadeye tabi tutulmalarına zaruret görülmediği cihetle bu maddeye ilâve edilen son fıkra ile askerî cezaevlerinin sınıflandırılmaması ve cezaları burarlarda infaz edilenlerin müşahadeye tabi tutulmamaları esası getirilmiştir.

Madde 14. — Maddede yapılan değişiklikle izin müessesesi yeniden tanzim edilmesini ve izinden dönmeyenler ile izin süresini geçirmiş bulunan hükümlülerin fiillerinin suç sayılmasını öngören Millet Meclisi metni, Komisyonumuzca da esas ve metin itibarıyla benimsenmiş ancak, şartla salıvermedeki iş arama izninde, yol, izin süresi içinde mütalâa edilmiştir.

Madde 18. — Maddenin ilk fıkrasındaki hürriyeti bağlayıcı cezalar yanına emniyet tedbirleri de ilâve edilmiş ve eklenen fıkra ile hürriyeti bağlayıcı cezaları infaz veya affolunup da ayrıca mahkûm buldukları emniyeti umumîye nezareti altında bulundurulma cezalarının yerine getirilmesi veya şartla salıverilmeden sonra haklarında Türk Ceza Kanununun 28 ne maddesinin 3 ve 4 numaralı bentlerinin uygulanması gereken yabancılardan her türlü şahsî hak ve varsa para cezası ve yargılama giderlerini ödeyenlerin istekleri üzerine yurt dışına çıkarılmalarına ve millî menfaatler zaviyesinden yurttan kalmaları sakıncalı görülenlerin de Cumhuriyet Savecisinin talebi ile hudut dışı edilebilmeleri imkânı sağlamak istenmiştir.

Madde 19. — Devre sistemlerini kaldıran ve getirdiği diğer yeniliklere tasarının genel gerekçesinde temas edilmiş bulunan 647 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiş bulunan şartla salıverilme müessesesinin beş yılı geçen uygulamasında 19 ncu madde metninin çeşitli şekilde yorumlandığı bu sebeple de uygulamada birlik sağlanamadığı; bilhassa bâzı mahkemelere ceza evinde geçirilmesi gereken sürenin tamamının iyi halle geçirilmesi gerektiği yolundaki anlayış, süresi uzun olan hürriyeti bağlayıcı cezalarda tek bir disiplin cezası almış olan hükümlünün bu haktan yararlanamamasına ve müebbet ağır hapis cezasında ise hükümlünün ölünceye kadar cezaevinde kalmasına ve dolayısıyla, ıslâh siyaseti bakımından zararlı olacak şekilde hükümlünün her türlü umudunun yok olmasına sebebiyet verdiği ve iyi hal konusundaki tüzük hükümlerini işlemez hale soktuğu cihetle maddenin ilk fıkrası yeniden tanzim edilmiş ve yeni tanzim tarzına göre şartla salıverilme başlıca iki hususun tahakkukuna bağlı tutulmuştur. Bunlardan birincisini hükümlülük süresinin muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezada 2/3'nün, müebbet ağır hapiste 24 yılının çekilmiş olması, ikincisini ise, bu sürenin ikmalî amuda hükümlünün tüzüğe göre iyi halli hükümlü niteliğinde bulunması hususları teşkil etmektedir.

Bu sebeple fıkra yeniden kaleme alınmış, son zamanlarda bilhassa açık ve yarı açık infaz kurumlarında artan firar olayların kısmen önleme amacıyla firar eden hükümlülerin şartla salıverilmeden istifade süresini azaltan yeni esaslar getirilmiş, iş arama iznine taallük eden 8 nci fıkra hükmü sistematik bakımdan izin işlemlerini tanzim eden 14 ncü maddeye aktarılmış ve madde dil itibarıyla sadeleştirilmiştir.

Madde 2. — Ek madde birle sırf askerî suçlar ile disiplin suçları ayrık olmak üzere askere alınmadan veya askerlikleri sırasında işledikleri bir suç sebebiyle haklarında kısa süreli hürriyeti bağlayıcı ceza yerine bu kanunun 4 ncü maddesinin 4 ve 5 numaralı bentlerinde haklarında tedbir uygulanmış yedeksubay, er ve erbaşlar için bu tedbirlerle alehtlak para cezalarının yerine getirilmesinin askerlik hizmetleri sonuna bırakılması sağlanmak istenmiştir.

Madde 3. — Geçici madde dörtle bu maddeye ilâve edilen 2 nci fıkra ile mahkemelere hükümlenmiş bulunmasına rağmen tazmini nitelikteki para cezalarının takibi için bâzı idarelere tanınmış olan takip yetkisinin kaldırılmadığı açıklığa kavuşturulmasını öngören madde Komisyonumuzca da esas itibarı ile benimsenmiş ancak, hükmün daha açık bir ifadeye kavuşturulabilmesi maksadı ile maddeye esas fıkra hükmü yeniden düzenlenmiştir.

Madde 4. — Geçici madde sekizle bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş olan suçlardan dolayı hükmedilmiş ve edilecek olan para cezalarının tahsil usulü düzenlenmiştir.

Geçici madde dokuz ile, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mahkûm edilenlerden, durumları 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı esaslara uyanlar hakkında uygulanacak usul düzenlenmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	
Samsun	Eskişehir	Ankara
R. Rendeci	Ö. Ucuzal	T. Cebe
Ankara	Bursa	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
T. Kapanlı	Ş. Kayalar	N. Erim
Hatay	Kırşehir	Mardin
M. Deliveli	H. Özmen	A. Bayar
		Toplantıda bulunamadı
Rize	Sakarya	Tabii Üye
O. M. Agun	M. Tıgılı	M. Ataklı
	Toplantıda bulunamadı	
	Tokat	Zonguldak
	Z. Betül	M. A. Pestilci
		Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

Madde 1. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun 2, 4, 5, 6, 9, 14, 18 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm cezası ve yerine getirilmesi :

Madde 2. — Ölüm cezası, buna hükümlü olan kimsenin asılması suretiyle hayatının izalesidir.

Ölüm cezası, hükümlünün mensubolduğu din ve mezhebin hususi günlerinde infaz olunmaz.

Gebe kadınlar doğurmadıkça, akıl hastalığına tutulanlar iyileşmedikçe ölüm cezası infaz olunmaz.

Ölüm cezası, hükümlü hakkındaki kararın Yargıtayca onanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisince infazına karar verilmesinden sonra gizli şekilde ve tüzükte belirtilen esaslar dâhilinde infaz olunur.

Askerî suçlardan dolayı asker kişiler hakkında verilen ölüm cezalarının infazına ilişkin hükümler saklıdır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler :

Madde 4. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine; suçlunun kişiliğine, sair hallerine ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemece;

1. Kabahatlerde, beher gün karşılığı 10 ilâ 20 lira hafif, cürümlerde 20 ilâ 40 lira hesabıyla ağır para cezasına,
2. Aynen iade veya tazmine,
3. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah kurumuna devam etmeye,
4. Bir yıl geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bâzı faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,
5. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına, Hükmolunabilir.

Ancak; haklarında T. C. K. nun 54 veya 55 nci maddeleri uygulanmış bulunanların kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaları yerine mahkemece yukarıki bentlerde yazılı ceza ve tedbirlerden birine hükmolunur.

Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa fail hakkında bu maddenin ilk fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uygulanabilir.

Hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını kanunda öngörülen süre içerisinde ödemeyenler ile birinci fıkranın 2, 3, 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı tedbirleri Cumhuriyet Savcılığınca yapılan tebligata rağmen 30 gün içerisinde yerine getirmeyenler veya hüküm gereklerine aykırı hareket edenlerin, hürriyeti bağlayıcı cezalarının aynen yerine getirilmesine mahkemece karar verilir.

Bu madde hükümleri sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ve birinci fıkranın 3 ve 4 numaralı bendi hükümleri de subaylar, askerî memurlar ve astsubaylar hakkında uygulanmaz.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun 2, 4, 5, 6, 9, 14, 18 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar suçlunun kişiliğine sair hallerine ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemece ;

1. Kabahatlerde, beher gün karşılığı 10 ilâ 20 lira hafif, cürümlerde 20 ilâ 40 lira hesabiyle ağır para cezasına,
2. Aynen iade veya tazmine,
3. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah kurumuna devam etmeye,
4. Bir yılı geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bâzı faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,
5. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına, Çevrilebilir.

Suç tarihinde henüz 18 yaşını ikmal etmemiş olanların mahkûm edildikleri kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yukarıki bentlerde yazılı ceza veya tedbirlerden birine çevrilir.

Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa fail hakkında bu maddenin ilk fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uygulanabilir.

Uygulamada asıl ceza, bu madde hükümlerine göre para cezasına veya tedbiri çevrilen hürriyeti bağlayıcı cezadır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaları birinci fıkranın 2, 3, 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı tedbirlerden birine çevrilmiş olanlardan tedbir hükümlerini Cumhuriyet Savcılığınca yapılan tebligata rağmen 30 gün içerisinde yerine getirmeyenler veya hüküm gereklerine aykırı hareket edenlerin tedbire çevrilmiş olan kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarının, tedbir hükümlerine muhalefetlerinin derecesine göre kısmen veya tamamen infazına veya infaz olunmamasına hükmü veren mahkemece karar verilir.

Tedbire ilişkin hükümlere muhalefet, haklarında ikinci fıkra hükmü uygulanmış olanlar tarafından vukubuldukta; tedbir, hükmü veren mahkemece birinci fıkrada yazılı esaslar dairesinde para cezasına çevrilir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını, hükümde taksit öngörülmüş ise taksit süreleri, aksi halde 5 nci maddenin 8 nci fıkrasında yazılı süreler içerisinde ödemeyenlerin

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Para cezalarının tarifi, tespiti ve yerine getirilmesi :

Madde 5. — Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgarî ve azamî hadleri gösterilen para cezalarının miktarı suçlunun iktisadî durumu, aile sorumluluğu, meşgale ve mesleği, yaş ve sağlık durumu cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar gözönünde tutularak tespit edilir.

Mahkeme gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tayin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektiğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten eksik olamaz.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet Savcılığına verilir. Cumhuriyet Savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içinde para cezasını ödemezse Cumhuriyet Savcısının kararı ile bir gün 10 lira sayılmak üzere hapsedilir. Kesirler nazara alınmaz, ancak 10 liradan aşağı hükümlü olan para cezaları bir gün hapse çevrilir.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile yukardaki hüküm cumhuriyet savcılığınca uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsilinde taksit öngörülmemiş ise bir aylık süre içerisinde para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit vaktinde ödenmezse üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır.

Hükümlü, mahpus kaldığı her gün için 6 ncı fıkra uyarınca 10 lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse haptisten çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası 3 yılı geçemez. Türk Ceza Kanununun 84 ncü maddesi hükmü saklıdır.

Kendi isteği üzerine hükümlü, para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, mahallî idare, kamu iktisadî teşebbüsü ve sair kamu kurumlarının hizmetlerinde çalıştırılabilir. Rayice göre emsallerine ödenen ücret tutarından hükümlünün iâşesi için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra bakiyesi hümlü olan cezadan mahsubedilir.

Çektirilen hapis süresi para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa geri kalan paranın tahsili için ilâm cumhuriyet savcılığınca mahallin en büyük Mal Memurluğuna verilir. Ve Mal Memurluğunca Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanuna göre infaz edilir.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

işbu cezaları mahkemece hükümde bir günlük hürriyeti bağlayıcı ceza ne miktar para cezasına karşılık tutulmuş ise aynı miktar üzerinden hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilir.

Tedbir hükümlerinin yerine getirilmesi hükümlünün ihtiyarında olmayan sebepler yüzünden imkânsız hale gelmişse hükmü veren mahkemece bu tedbir yerine başka bir tedbire hükmolunur.

Bu madde hükümleri sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ve birinci fıkranın 3 ve 4 numaralı bendi hükümleri de subaylar, askerî memurlar ve assubaylar hakkında uygulanmaz.

Para cezalarının tarifi, tespiti ve yerine getirilmesi :

Madde 5. — Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgarî ve azamî hadleri gösterilen para cezalarının miktarı suçlunun iktisadî durumu, aile sorumluluğu, meşgale ve meslekî yaş ve sağlık durumu cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar gözönünde tutularak tespit edilir.

Mahkeme gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tayin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak taksitlerden birinin süresinde ödenmesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektiğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten eksik olamaz.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet Savcılığına verilir. Cumhuriyet Savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

Hükümlü tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içerisinde para cezasını ödemezse Cumhuriyet Savcısının kararı ile bir gün 10 lira sayılmak üzere hapsedilir. Kesirler nazara alınmaz, ancak 10 liradan aşağı hükmolunan para cezaları bir gün hapse çevrilir. Haklarında Türk Ceza Kanununun 54 veya 55 nci maddeleri uygulanmak suretiyle hüküm giyenlerin para cezaları kısa süreli bağlayıcı cezadan çevrilmiş olsa bile hapse çevrilmez. Bu takdirde maddenin son fıkrası hükümleri uygulanır.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile yukardaki hüküm Cumhuriyet Savcılığınca uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsilinde taksit öngörülmemiş ise bir aylık süre içerisinde para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit vaktinde ödenmezse üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır.

Hükümlü, mahpus kaldığı her gün için 6 ncı fıkra uyarınca 10 lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse hapisten çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası 3 yılı geçemez. Türk Ceza Kanununun 84 ncü maddesi hükmü saklıdır.

Kendi isteği üzerine hükümlü, para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, mahallî, idare, kamu iktisadî teşebbüsü ve sair kamu kurumlarının hizmetlerinde çalıştırılabilir. Rayice göre emsallerine ödenen ücret tutarından hükümlünün iâşesi için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra bakiyesi hükmolunan cezadan mahsubedilir.

Çektirilen hapis süresi para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa geri kalan paranın tahsili için Cumhuriyet Savcılığınca mahallin en büyük mal memurluğuna verilir. Ve mal memurluğunca Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanuna göre infaz edilir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Cezaların ertelenmesi :

Madde 6. — Adliye mahkemelerinde para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmayan kimse, işlediği bir suçtan dolayı ağır veya hafif para veya 6 aya kadar ağır hapis veya bir yıla kadar hapis veya hafif hapis cezalarından biri ile mahkûm olur ve geçmişteki haliyle ahlâkî temayüllerine göre cezasının ertelenmesi ilerde cürüm işlemekten çekinmesine sebeb olacağı hakkında mahkemece kanaat edilirse, bu cezanın ertelenmesine hükümlenabilir. Bu halde ertelemeğin sebebi hükmünde yazılır.

Filil işlendiği zamanda 15 yaşını bitirmemiş küçüklerin mahkûm oldukları ağır hapis cezası iki seneden, hapis ve hafif hapis cezası üç seneden; 15 yaşını doldurmuş olup da 18 yaşını ikmal etmemiş olanlar ile 70 yaşına varmış ihtiyarların mahkûm oldukları ağır hapis cezası bir seneden hapis veya hafif hapis cezası iki seneden fazla olmadığı hallerde de yukardaki fıkra hükümleri uygulanabilir.

Bâzi suçlara ilişkin cezalar ile askerî suçlar ve disiplin suçlarına ilişkin cezaların ertelenemeyeceğine dair özel kanun hükümleri saklıdır.

Müşahadeye tabi tutulma :

Madde 9. — Müebbet ağır hapis cezasına veya uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlar, haklarında uygulanacak rejimi, ahlâkî eğilimlerini ve gönderilmesi gereken infaz kurumunu tespit için tüzükte gösterilen esaslar dairesinde müşahadeye tabi tutulurlar.

Müşahade süresi 60 günü geçemez.

Hükümlü, kişiliğine, sair hallerine, suçun işlenmesindeki özelliklere göre gerektiğinde müşahadeye tabi tutulmayabilir.

İnfazı gereken cezaları 6 aydan aşağı olanlar müşahadeye tabi tutulmazlar.

Müşahade sonunda, müşahade merkezi hükümlüye ait dosyayı mütalâasıyle Bakanlığa gönderir. Müşahade sonucuna göre hükümlünün gönderileceği infaz kurumu Bakanlıkça tâyin olunur.

Hükümlülerin müşahadeye tabi tutulmasına ve ceza evlerinin sınıflandırılmasına ilişkin hükümler, askerî ceza evleri ve cezaları buralarda infaz olunan hükümlüler hakkında uygulanmaz.

İzin :

Madde 14. — Hürriyeti bağlayıcı cezaları infaz edilmekte olanlardan :

a) Hükümlülük süresinin 1/5 ini iyi hal ile geçirenlere anasının, babasının, eşinin, kardeşinin veya çocuğunun ölümü veya bunlardan birinin ciddi veya ağır hastalıkları halinde yahut zarara mâruz kaldıkları büyük yangın, deprem, su baskını gibi âfetlerin vukuunda yol hariç bir günden 10 güne kadar,

b) Açık infaz kurumlarında bulunanlarla, yarı açık infaz kurumlarında olup da açık infaz kurumlarına geçmeye hak kazananlardan hükümlülük süresinin yarısını iyi hal ile geçirmiş olanlara ayrıca yol hariç 72 saate kadar,

c) İnfaz kurumlarında hükümlülük süresinin en az 6 ayını geçirmiş ve şartla salıverilmelerine 15 gün kalmış olan hükümlülere normal hayata avdetlerini sağlayacak ve iş temin edebilecek imkânların verilmesi için çalışma saatleri içinde ve her seferinde yol hariç 8 saate kadar,

Cumhuriyet Savcısının tasvibiyle mahfuzen veya serbest olarak Tüzükte gösterilen esaslar dâhilinde izin verilebilir.

İzinde geçen süreler hükümlülükte geçmiş sayılır.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

Madde 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

İzin :

Madde 14. — Hürriyeti bağlayıcı cezaları infaz edilmekte olanlardan :

a) Hükümlülük süresinin 1/5'ini iyi hal ile geçirenlere anasının, babasının, eşinin, kardeşinin veya çocuğunun ölümü veya bunlardan birinin ciddi veya ağır hastalıkları halinde yahut zarara mâruz kaldıkları büyük yangın, deprem, su baskını gibi âfetlerin vukuunda yol hariç bir günden 10 güne kadar,

b) Açık infaz kurumlarında bulunanlarla, yarı açık infaz kurumlarında olup da açık infaz kurumlarına geçmeye hak kazananlardan hükümlülük süresinin yarısını iyi hal ile geçirmiş olanlara ayrıca yol hariç 72 saate kadar,

c) İnfaz kurumlarında hükümlülük süresinin en az 6 ayını geçirmiş ve şartla salıverilmelerine 15 gün kalmış olan hükümlülere normal hayata avdetlerini sağlayacak ve iş temin edebilecek imkânların verilmesi için çalışma saatleri içinde ve her seferinde yol dâhil 8 saate kadar,

Cumhuriyet Savcısının tasvibiyle mahfuzen veya serbest olarak Tüzükte gösterilen esaslar dâhilinde izin verilebilir.

İzinde geçen süreler hükümlülükte geçmiş sayılır.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

İzinden dönmeyen veya izin süresini geçiren hükümlüler hakkında Türk Ceza Kanununun 299 ve müteakıp maddelerinde yazılı hükümler uygulanır.

Madde 18. — Andlaşmalarda öngörülen hükümler saklı kalmak şartıyla yabancılar hakkında Türk mahkemelerince hükmolunan hürriyeti bağlayıcı cezaların ve emniyet tedbirlerinin infazının mütekabiliyet ve cezanın aynen uygulanacağı hususu taahhüdedilmek kaydıyla, yabancıların uyruğu olduğu Devletin infaz kurumlarına bırakılmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

Türk mahkemelerince mahkûm edilmiş olup da hürriyeti bağlayıcı cezaları ikmal veya kısmen veya tamamen affolunmuş yahut şartla salıverilmiş bulunan yabancıardan ayrıca emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulması veya şartla salıverilmiş olması sebebiyle Türk Ceza Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümlerinin uygulanması gerekenlerden varsa para cezaları ile her türlü şahsi hak ve yargılama giderlerini ödeyenlerin istekleri üzerine yurt dışına çıkmalarına ve yurtdışı kalmaları sakıncalı görülenlerin de Cumhuriyet Savcılığının talebi ile hüküm veren mahkemece hudut dışı edilmelerine, karar verilebilir.

Hudut dışı edilmiş yabancılar 5 yıl geçmedikçe yurda sokulmazlar.

Şartla salıverme :

Madde 19. — Muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalarda hükümlülük süresinin 2/3 nü ve müebbet ağır hapisle 24 yılını çekmiş olup da Tüzüğe göre iyi halli hükümlü niteliğinde bulunanlar talepleri olmasa dahi şartla salıverilirler.

Cezalarının infazı sırasında, ceza infaz kurumlarından firar etmiş olanların yukardaki fıkra hükmünden yararlanabilmeleri için, muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalarda hükümlülük süresinin 4-5 ni, müebbet ağır hapisle 30 yılını çekmiş olmaları şarttır.

Yukardaki nisbetlerin tayininde hükümlünün tutuklu kaldığı günler de hesaba katılır.

Şartla salıverilmeyi gerektirir mahiyette ceza evi idaresi tarafından verilen gerekçeli mütalâa hükmü veren mahkemeye, hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa, hükümlünün bulunduğu yerdeki hüküm veren mahkeme derecesinde bulunan mahkemeye tevdi edilir. Mahkeme bu mütalâayı uygun görürse şartla salıverilme kararı derhal yerine getirilir.

Mahkeme şartla salıverilmeyi uygun görmediği takdirde gerekçesini kararında gösterir.

Bu karara karşı hükümlü, vekili, kanunî mümessili veya cumhuriyet savcısı tarafından acele itiraz yoluna başvurulabilir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarının bu kanunun 8 nci maddesinin 1, 2 ve 3 ncü bentlerine göre infazına karar verilenler şartla salıverilmeden yararlanamazlar.

Şartla salıverilmiş olan hükümlüler hakkında şartla salıverilme süresinin sonuna kadar Türk Ceza Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümleri uygulanır.

Şartla salıverme, hükümlünün iktidarı nispetinde şahsi hakları tazmin etmesi şartına talik edilebilir.

MADDE 2. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı ek madde eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ayırık olmak üzere askere alınmadan önce veya askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı er ve erbaşlar ile yedek subaylar hakkında kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine hükmedilen bu kanunun 4 ncü maddesinin 3 ve 4 numaralı bentlerinde yazılı tedbirler ile 5 nci maddesinde yazılı para cezalarının yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna kırakılır.

Bu süre içerisinde zamanasını işlemez.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

İzinden dörmeyen veya izin süresini geçiren hükümlüler hakkında Türk Ceza Kanununun 299 ve müteakip maddelerinde yazılı hükümler uygulanır.

Madde 18. — Millet Meclisi metninin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 19. — Millet Meclisi metninin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 3. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun geçici 4 ncü maddesine aşağıda yazılı fıkra eklenmiştir:

Ancak; mahkemelerce hükmolunan tazminî mitelikteki para cezalarının tahsil usul ve şeklini gösteren özel kanun hükümleri saklıdır.

MADDE 4. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna geçici 8 ve 9 ncü maddeler eklenmiştir:

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işledikleri suçlardan dolayı para cezasına mahkûm edilmiş veya edilecek olanlardan usulüne göre ödeme emri tebliğ edilmiş ve belli süre içerisinde para cezasını ödememiş bulunanların ilâmları mahallin en büyük Mal Memurluğuna verilir. Mal Memurluğunca Âmmeye Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanuna göre infaz olunur.

GEÇİCİ MADDE 9. — Erteleme hadleri dâhilinde olmasına rağmen hükümlü buldukları hürriyeti bağlayıcı cezaları ertelenmemiş veya erteleme istekleri reddedilmiş bulunanlar ayrıık olmak üzere; bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mahkûm edilenlerden, durumları 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında yazılı esaslara uyanlar hakkında, talebe bağlı olmaksızın hükmü veren mahkemece evrak üzerinde inceleme yapılmak suretiyle erteleme hususunda yeniden karar verilir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 3. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı hakkındaki Kanunun geçici 4 ncü maddesine aşağıda yazılı fıkrâ eklenmiştir:

Ancak; mahkemelerce hükmolunan para cezalarının tahsil usul ve şeklini gösteren özel kanun hükümleri saklıdır.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.



